

Sygn. akt I PK 26/15

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa M. W.
przeciwko Zespołowi Szkół [...] w R.
o odszkodowanie, zadośćuczynienie i świadczenia socjalne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 28 października 2015 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim
z dnia 23 września 2014 r., sygn. akt V Pa 33/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Powódka M. W. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 23 września 2014 r.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie przepisów postępowania mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie: art. 385 k.p.c., przez jego zastosowanie i oddalenie apelacji, mimo że nie była bezzasadna; art. 386 § 1 k.p.c., przez jego niezastosowanie i nieuwzględnienie apelacji powódki, mimo że była zasadna, a także naruszenie prawa materialnego: art. 415 k.c. w związku z art. 300 k.p., przez jego niezastosowanie i przyjęcie, że powódka, która w wyniku przywrócenia jej przez sąd do pracy w ogóle nie może żądać od pracodawcy odszkodowania na podstawie k.c.; art. 415 k.c. w związku z art. 300 k.p. w związku z art. 45 k.p., przez błędną wykładnię i uznanie, że wyrok sądu rejonowego

przywracający pracownika do pracy nie jest wystarczający dla stwierdzenia bezprawności wypowiedzenia umowy o pracę dokonanego przez pracodawcę; art. 47 k.p., przez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że przepis ten w pełni reguluje sytuację powódki, której umowa o pracę została wypowiedziana przez pracodawcę z winy umyślnej lub z rażącym naruszeniem prawa, która następnie podjęła pracę na skutek przywrócenia jej do pracy przez sąd; art. 18^{3a} § 3 k.p., przez jego niezastosowanie i nieuznanie wypowiedzenia powódki z powodu jej wieku za dyskryminację; art. 6 k.c. w związku z art. 300 k.p. w związku z art. 18^{3b} § 1 pkt 1 k.p., przez jego niezastosowanie i bezpodstawne przerzucenie ciężaru udowodnienia dyskryminacji na powódkę, podczas gdy fakt wypowiedzenia jej umowy o pracę w kontekście jej wieku, wyroki przywracające ją do pracy oraz uzasadnienie wyroku uprawdopodobniały jej nierówne traktowanie przez pracodawcę ze względu na wiek, art. 18^{3d} k.p., przez niezastosowanie i niezasądzenie powódce odszkodowania, mimo że w trakcie procesu powódka podkreślała i uprawdopodobniała, że była dyskryminowana z powodu wieku oraz wskazywała swoją szkodę; art. 8 k.p. w związku z art. 32 § 1 pkt 3 w związku z art. 18^{3a} § 1 k.p., przez jego niezastosowanie i pominięcie faktu, że pozwany wypowiedział powódce umowę o pracę z rażącym naruszeniem prawa i stwierdzenie, że niezasądzenie odszkodowania na rzecz powódki miałby motywować pracownika do poszukiwania pracy, mimo że jest powszechnie wiadome, że kobieta w wieku emerytalnym na swoim rynku pracy nie ma szans na jej znalezienie w innej placówce szkolnej.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, „ponieważ w sprawie występują 2 istotne zagadnienia prawne, a mianowicie: Czy pracownik, któremu wypowiedziano umowę o pracę z rażącym naruszeniem prawa lub wyłącznie z winy umyślnej pracodawcy, który następnie podjął pracę wskutek przywrócenia go do pracy, ma prawo dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych na podstawie art. 415 k.c. w związku z art. 300 k.p. czy też regulacja art. 47 k.p. w pełni reguluje sytuację takiego pracownika i nie ma on możliwości dochodzenia odszkodowania na podstawie art. 415 k.c. w związku z art. 300 k.p.”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.) rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne i rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, gdy się weźmie nadto pod uwagę, że Konstytucja w art. 177 ust. 1 gwarantuje jedynie dwuinstancyjne postępowanie. Ewentualna możliwość dalszego postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe, które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Odnosząc się do przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. należy zauważyć, że powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z

określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale i innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencej.

Sformułowane przez skarżącą pytania dotyczą w istocie jednej kwestii, która – co zauważa sama skarżąca – została już rozstrzygnięta przez Sąd Najwyższy uchwałą 7 sędziów z dnia 18 czerwca 2009 r., I PZP 2/09 (OSNP 2010 nr 1-2, poz. 1). Zgodnie z wyrażonym w niej stanowiskiem, pracownik, który podjął pracę w wyniku przywrócenia do pracy na poprzednich warunkach przez sąd pracy po ustaleniu, że wypowiedzenie przez pracodawcę umowy o pracę na czas nieokreślony było nieuzasadnione lub naruszało przepisy o wypowiedzaniu umów o pracę, nie ma prawa do odszkodowania na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego ponad przysługujące mu na podstawie art. 47 k.p. wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy.

W pisemnych motywach tej uchwały odniesiono się do wszystkich aspektów podnoszonych przez skarżącą, w tym także podkreślono, że wprawdzie obowiązujący system roszczeń przysługujących pracownikowi w razie nieuzasadnionego lub niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę przez pracodawcę bywa dość powszechnie postrzegany jako niedostosowany do zmienionych warunków społeczno-gospodarczych, a przez to wymagający zasadniczych zmian, tyle że nie można ich wymusić przez zmianę utrwalonej w judykaturze i piśmiennictwie prawa pracy wykładni obowiązujących przepisów Kodeksu pracy, w tym przez zmianę niebudzącego wątpliwości rozumienia pojęcia i zakresu spraw nieunormowanych przepisami prawa pracy (art. 300 k.p.).

W tym stanie rzeczy nie istnieje potrzeba rozpoznania niniejszej skargi, skoro Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii w niej przedstawianej, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5; z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468; z dnia 189 stycznia 2012 r., I UK 328/11, LEX nr 1215423; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 294/11,

LEX nr 1214578).

Skarżąca nie zdołała zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jej skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c., należało postanowić jak w sentencji.